

Voorschriften en Richtlijnen voor makelaars, vastgoedbemiddelaars en projectontwikkelaars

Landsverordening identificatie bij dienstverlening (LID)

(P.B. 2017, no. 92, zoals laatstelijk gewijzigd bij P.B. 2024, no. 157)

Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT) (P.B. 2017, no. 99 (GT),

zoals laatstelijk gewijzigd bij P.B. 2024, no. 157)

2026

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 – Algemene bepalingen.....	5
1.1 Inleiding.....	5
1.2 Achtergrond.....	5
1.3 Doel van dit toezichtkader.....	6
1.4 Reikwijdte en toepasselijkheid.....	6
1.5 FIU Curaçao als toezichthouder.....	6
Hoofdstuk 2 Wettelijk kader en toezichtbenadering.....	7
2.1 Wettelijk kader.....	7
2.2 Doel en strekking van de regelgeving.....	8
2.3 Risico-gebaseerde benadering.....	8
Hoofdstuk 3 – Risico-gebaseerde benadering.....	8
3.1 Algemene uitgangspunten.....	8
3.2 Risico-identificatie.....	9
3.3 Doorwerking in de praktijk.....	9
3.4 Illustratief voorbeeld.....	9
Hoofdstuk 4 – Cliëntenonderzoek.....	10
4.1 Algemene verplichting tot cliëntenonderzoek.....	10
4.2 Identificatie en verificatie.....	10
4.3 Vaststelling van de uiteindelijk belanghebbende.....	10
4.4 Doel van de relatie en herkomst van middelen.....	11
4.5 Doorlopend cliëntenonderzoek.....	11
4.6 Illustratief voorbeeld – herkomst van middelen.....	11
Hoofdstuk 5 – Melding van ongebruikelijke transacties.....	12
5.1 Meldplicht.....	12
5.2 Meldplicht en indicatoren.....	12
5.2.1 Objectieve indicatoren.....	13
5.2.2 Subjectieve indicatoren.....	13
5.3 Interne procedures.....	13
5.4 Verbod op kennisgeving (“tipping-off”).....	13
5.5 Illustratief voorbeelden.....	14

5.5.1 – Objectieve indicator	14
5.5.2– Gespreide contante betalingen	14
5.5.3– Subjectieve indicator	14
Hoofdstuk 6 – Sanctiemaatregelen	15
6.1 Algemene sanctieverplichtingen	15
6.2 Sanctietoetsing	15
6.3 Bevriezingsverplichting	16
6.4 Verbod op terbeschikkingstelling	16
6.5 Interne procedures en vastlegging.....	16
6.6 Illustratief voorbeeld – projectontwikkelaar	16
Hoofdstuk 7 – Interne organisatie en beheersing.....	17
7.1 Algemene verantwoordelijkheid	17
7.2 Beleids- en werkprocedures	17
7.3 Interne verantwoordelijkheden	17
7.4 Opleiding en bewustwording	17
7.5 Interne controle en dossiervorming.....	18
7.6 Proportionaliteit en kleinere organisaties.....	18
Hoofdstuk 8.....	19
Afdeling Toezicht	19
8.1 Registratie bij Afdeling Toezicht.....	19
8.2 Toezichtstaak	19
8.3 Bevoegdheden van de toezichthouder.....	20
8.4 Wijze van toezicht.....	20
8.5 Medewerkingsplicht.....	21
8.6 Vaststelling van tekortkomingen	21
8.7 Her-inspectie	22
8.8 Integriteit en betrouwbaarheid van beleidsbepalers	22
8.9 Vaststelling van tekortkomingen	22
Hoofdstuk 9.....	23
Afdeling Analyse en meldplicht	23
9.1 Rol van de Afdeling Analyse	23
9.2 De meldplicht.....	23
9.3 Registratie bij Afdeling Analyse (goAML)	23

9.4 Wijze van melden via goAML.....	24
9.5 Geheimhoudingsplicht	24
9.6 Gevolgen van niet-registratie of niet-melden.....	24
Hoofdstuk 10.....	25
Bestuurlijke maatregelen en verzwarende omstandigheden	25
10.1 Wettelijke grondslag en handhavinginstrumenten	25
10.2 Ernstige en structurele overtredingen	25
10.3 Verzwarende omstandigheden	26
10.4 Proportionaliteit en afweging.....	26
10.5 Samenloop met strafrecht.....	26
Hoofdstuk 11.....	27
Slotbepalingen.....	27
11.1 Status van dit document	27
11.2 Evaluatie en actualisering	27
11.3 Inwerkingtreding.....	27
11.4 Citeertitel.....	27
BIJLAGEN	28
Bijlage I – Gebruikte afkortingen	28
Bijlage II – Bronnen en wettelijke grondslagen.....	29
1. Nationale wet- en regelgeving	29
2. Nationale toezichtkaders	29
3. Internationale standaarden en richtlijnen	29
4. Nationale beleidsdocumenten	30
Bijlage III – Bestuurlijke boetes en dwangsommen	31
1. Wettelijke grondslag	31
2. Bestuurlijke boetes – sub 12°	31
3. Last onder dwangsom	31

Hoofdstuk 1 – Algemene bepalingen

1.1 Inleiding

Voor u liggen de Voorschriften en Richtlijnen die de Financial Intelligence Unit Curaçao (hierna: FIU Curaçao) uitvaardigt in haar hoedanigheid van toezichthouder op makelaars, verhuurders, lessors, handelaren, bemiddelaars en projectontwikkelaars in registergoederen, voor zover zij onder de wettelijke reikwijdte van de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (LID) en de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT) vallen.

In dit document worden deze onder toezicht staande natuurlijke en rechtspersonen aangeduid als: **bemiddelaar(s) en projectontwikkelaars**.

De bevoegdheid van FIU Curaçao tot het uitvaardigen van voorschriften en bindende richtlijnen berust op artikel 2, achtste lid, juncto artikel 11, derde lid, van de LID (P.B. 2017, no. 92, zoals laatstelijk gewijzigd bij P.B. 2024, no. 157). Voor wat betreft de LvMOT berust deze bevoegdheid op artikel 22mm, derde lid (P.B. 2017, no. 99 (GT), zoals laatstelijk gewijzigd bij P.B. 2024, no. 157).

Dit toezichtkader sluit aan bij de in 2024 gewijzigde LID en LvMOT, waarmee het nationale stelsel ter voorkoming en bestrijding van witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering (AML/CFT/CPF) verder is versterkt en in lijn is gebracht met internationale standaarden.

1.2 Achtergrond

De LID en de LvMOT zijn respectievelijk op 1 november 1997 en 1 oktober 1997 in werking getreden voor de toenmalige Nederlandse Antillen. Met deze landsverordeningen zijn verplichtingen geïntroduceerd inzake cliëntenonderzoek en de melding van ongebruikelijke transacties ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering.

De versterking van controlemaatregelen binnen de financiële sector heeft ertoe geleid dat criminelen zich mede zijn gaan richten op niet-financiële beroepsgroepen en handelssectoren om illegale geldstromen te verhullen. Vrije beroepsbeoefenaren en aangewezen niet-financiële dienstverleners kunnen – bewust of onbewust – worden misbruikt voor witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering.

In internationaal verband heeft de **Financial Action Task Force (FATF)** haar 40 aanbevelingen herzien en uitgebreid, waarbij de reikwijdte van anti-witwasverplichtingen is uitgebreid naar aangewezen niet-financiële beroepsgroepen (DNFBP's). Daarbij is het risico-gebaseerde karakter van wetgeving en toezicht centraal komen te staan. Landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden zijn gehouden deze internationale standaarden in hun nationale regelgeving te implementeren.

In dat kader zijn de LID en LvMOT in 2024 gewijzigd ter verdere versterking van het nationale AML/CFT/CPF-stelsel, waaronder de explicitering van het risico-gebaseerde toezicht, de aanscherping van sanctieverplichtingen en de versterking van toezicht- en handhavingsbevoegdheden.

1.3 Doel van dit toezichtkader

Dit toezichtkader bevat nadere voorschriften en richtlijnen voor de onder toezicht staande instellingen binnen de aangewezen sector. Het doel is het bevorderen van een juiste, volledige en effectieve naleving van de verplichtingen voortvloeiend uit de LID en LvMOT.

Het kader geeft invulling aan de wettelijke normen met praktische handvatten voor de toepassing van cliëntenonderzoek, melding van ongebruikelijke transacties, naleving van sanctiemaatregelen en inrichting van interne beheersmaatregelen.

Daarnaast biedt dit document transparantie over de wijze waarop FIU Curaçao – Afdeling Toezicht - haar toezicht uitoefent, met toepassing van een risico-gebaseerde benadering.

1.4 Reikwijdte en toepasselijkheid

Dit toezichtkader is van toepassing op bemiddelaars en projectontwikkelaars die beroeps- of bedrijfsmatig diensten verrichten zoals bedoeld in de LID en LvMOT.

De toepasselijkheid wordt bepaald door de aard van de feitelijk verrichte activiteiten en niet uitsluitend door de formele bedrijfsomschrijving of inschrijving bij de Kamer van Koophandel.

Indien een natuurlijke of rechtspersoon activiteiten verricht die onder de wettelijke reikwijdte van de LID en LvMOT vallen, is deze gehouden tot naleving van de in deze voorschriften en richtlijnen opgenomen verplichtingen.

Instellingen die onder de LID en LvMOT vallen zijn verplicht tot onder meer:

- het verrichten van cliëntenonderzoek (CDD);
- het identificeren en verifiëren van uiteindelijk belanghebbenden (UBO's);
- het melden van ongebruikelijke transacties;
- het naleven van geldende sanctiemaatregelen;
- het inrichten van passende interne beheersmaatregelen;
- registratie bij FIU Curaçao – Afdeling Toezicht;
- registratie in het meldsysteem goAML.

1.5 FIU Curaçao als toezichthouder

FIU Curaçao is op grond van de LID en LvMOT aangewezen als toezichthouder op de naleving van de verplichtingen die uit deze landsverordeningen voortvloeien voor de aangewezen sectoren.

Binnen FIU Curaçao is een afzonderlijke Afdeling Toezicht belast met het uitoefenen van risico- gebaseerd toezicht op de naleving van de LID en LvMOT door de onder toezicht staande instellingen. Dit toezicht omvat onder meer registratie, het uitvoeren van inspecties, het geven van aanwijzingen, het bevorderen van normherstel en – waar noodzakelijk – het treffen van handhavingsmaatregelen.

Het toezicht dient te worden onderscheiden van de operationele taken van FIU Curaçao op grond van de LvMOT. Het operationele onderdeel, de Afdeling Analyse, is belast met het ontvangen, registreren en analyseren van ongebruikelijke transacties die door meldplichtige instellingen worden gemeld.

De Afdeling Toezicht en de Afdeling Analyse functioneren als twee strikt gescheiden en autonome afdelingen binnen FIU Curaçao, met ieder een eigen taakstelling, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Beide afdelingen opereren onder de verantwoordelijkheid van het Hoofd FIU Curaçao.

Hoofdstuk 2 Wettelijk kader en toezichtbenadering

2.1 Wettelijk kader

Bemiddelaars en projectontwikkelaars die onder de reikwijdte van de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (LID) en de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT) vallen, zijn gehouden de daarin opgenomen verplichtingen na te leven.

De verplichting tot het verrichten van cliëntenonderzoek vloeit voort uit artikel 2 en volgende van de LID. Deze bepalingen zien onder meer op de identificatie en verificatie van cliënten en uiteindelijk belanghebbenden, alsmede op het vastleggen en bewaren van gegevens.

De verplichting tot het melden van ongebruikelijke transacties berust op artikel 11 van de LvMOT. Op grond van artikel 15a en 15b LvMOT geldt tevens een registratieplicht.

FIU Curaçao is op grond van artikel 22mm LvMOT aangewezen als toezichthouder. De toezichts- en handhavingsbevoegdheden zijn nader geregeld in hoofdstuk VI van de LvMOT, waaronder artikel 22b (last onder dwangsom) en artikel 22j (bestuurlijke boete). Daarnaast bevat deze wet bepalingen over registratie, toezicht en handhaving.

In 2024 zijn de LID en de LvMOT gewijzigd (P.B. 2024, no. 157). Met deze wijzigingen is het nationale stelsel ter voorkoming van witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering verder versterkt. Naast deze wetten moeten bemiddelaars en projectontwikkelaars de geldende sanctiemaatregelen naleven. Dit houdt in dat cliënten en uiteindelijk belanghebbenden moeten worden getoetst aan actuele sanctielijsten en dat bevroerings- en verbodsmaatregelen moeten worden gerespecteerd. De omvang van de organisatie doet niet af aan deze verplichtingen. Iedere instelling die onder de wet valt, moet aan de wettelijke normen voldoen.

2.2 Doel en strekking van de regelgeving

De regelgeving beoogt te voorkomen dat de sector wordt misbruikt voor witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering. Daarbij staat de bescherming van de integriteit van het financieel en economisch stelsel van Curaçao centraal.

Bemiddelaars en projectontwikkelaars vervullen een belangrijke rol bij transacties in registergoederen. Gelet op de aard en waarde van deze transacties kan de sector aantrekkelijk zijn voor personen die de herkomst van illegale middelen willen verhullen. De regelgeving verplicht daarom tot het treffen van passende maatregelen om misbruik te voorkomen en ongebruikelijke transacties tijdig te signaleren en te melden.

De verplichtingen zijn niet uitsluitend administratief van aard, maar vergen een zorgvuldige en controleerbare uitvoering in de praktijk.

2.3 Risico-gebaseerde benadering

Het toezicht op bemiddelaars en projectontwikkelaars wordt uitgeoefend volgens een risico gebaseerde benadering.

Dit betekent dat bij de uitvoering van het toezicht rekening wordt gehouden met de aard, omvang en het risicoprofiel van de activiteiten van de betrokken organisatie. De intensiteit en frequentie van toezichtactiviteiten kunnen worden afgestemd op de mate waarin risico's op witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering zich binnen de sector voordoen.

De risico-gebaseerde benadering sluit aan bij de nationale risicobeoordeling (National Risk Assessment – NRA) van Curaçao. De bevindingen uit de NRA worden betrokken bij de prioritering van toezichtactiviteiten en bij de beoordeling van sectorale kwetsbaarheden.

De nationale risicobeoordeling wordt periodiek geactualiseerd. Ten tijde van de vaststelling van deze Voorschriften en Richtlijnen is een actualisatie van de NRA in voorbereiding. Nieuwe bevindingen uit deze actualisatie zullen, waar relevant, worden betrokken bij de verdere inrichting van het toezicht.

Van bemiddelaars en projectontwikkelaars wordt eveneens verwacht dat zij een eigen risicobeoordeling uitvoeren, waarin inzichtelijk wordt gemaakt welke risico's hun dienstverlening met zich brengt en welke maatregelen zijn getroffen om deze risico's te beheersen. Een risico- gebaseerde benadering laat onverlet dat alle wettelijke verplichtingen onverkort van toepassing blijven.

Hoofdstuk 3 – Risico-gebaseerde benadering

3.1 Algemene uitgangspunten

Bemiddelaars en projectontwikkelaars passen de verplichtingen uit de LID en de LvMOT toe met inachtneming van een risico-gebaseerde benadering. Dit betekent dat de aard en intensiteit van de te nemen maatregelen afhankelijk zijn van het risico dat de dienstverlening met zich

brengt. Niet iedere cliënt of transactie vergt dezelfde mate van onderzoek. De wet verlangt een beoordeling die in verhouding staat tot het vastgestelde risico.

Het risico-gebaseerde karakter van de regelgeving brengt mee dat bemiddelaars en projectontwikkelaars verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen inschatting en de daarop gebaseerde keuzes. Die keuzes dienen consistent, navolgbaar en onderbouwd te zijn.

3.2 Risico-identificatie

Bij de beoordeling van risico's spelen verschillende factoren een rol. Daarbij kan onder meer worden gedacht aan de aard van de dienstverlening, het type cliënt, de betrokken landen en de wijze van financiering. Vastgoedtransacties kunnen, gelet op hun waarde en structuur, een verhoogd risico met zich brengen, in het bijzonder wanneer sprake is van complexe eigendomsstructuren, buitenlandse betrokkenheid of substantiële contante betalingen.

Van bemiddelaars en projectontwikkelaars mag worden verwacht dat zij zich actief rekenschap geven van deze factoren en dat zij hun dienstverlening niet louter administratief benaderen, maar in het licht van mogelijke integriteitsrisico's beoordelen.

3.3 Doorwerking in de praktijk

De uitkomst van de risicobeoordeling dient gevolgen te hebben voor de wijze waarop cliëntenonderzoek wordt uitgevoerd en transacties worden beoordeeld. Een verhoogd risico vergt een intensiever onderzoek en nadere onderbouwing. Indien het risico beperkt is, kan met minder vergaande maatregelen worden volstaan, mits dit gemotiveerd en vastgelegd is.

In het kader van toezicht kan worden beoordeeld of de gehanteerde risicobenadering in overeenstemming is met de aard en omvang van de activiteiten. Een niet-gedocumenteerde of onvoldoende onderbouwde risicobeoordeling kan aanleiding geven tot nadere vragen of maatregelen.

3.4 Illustratief voorbeeld

De toepassing van een risico-gebaseerde benadering kan worden verduidelijkt aan de hand van de volgende situatie.

Indien een particulier met vaste woon- en verblijfplaats in Curaçao een woning aankoopt tegen een marktconforme prijs en de financiering plaatsvindt via een reguliere bancaire hypotheek bij een lokaal gevestigde financiële instelling, kan sprake zijn van een beperkt risicoprofiel. Het cliëntenonderzoek kan in dat geval worden uitgevoerd in overeenstemming met dit vastgestelde risico, mits de verkregen informatie consistent en verifieerbaar is.

Daartegenover kan een verhoogd risico aan de orde zijn indien een rechtspersoon zonder duidelijke operationele activiteiten in Curaçao een registergoed verwerft, waarbij de financiering geheel of gedeeltelijk plaatsvindt vanuit buitenlandse rekeningen of via een gelaagd eigendomsstructuur. In een dergelijk geval mag worden verwacht dat bemiddelaars en

projectontwikkelaars nadere informatie inwinnen over de uiteindelijk belanghebbende en de herkomst van de middelen, en hun bevindingen zorgvuldig vastleggen.

De beoordeling van het risico dient steeds plaats te vinden op basis van de concrete omstandigheden van de transactie en moet navolgbaar zijn in het dossier.

Hoofdstuk 4 – Cliëntenonderzoek

4.1 Algemene verplichting tot cliëntenonderzoek

Bemiddelaars en projectontwikkelaars zijn op grond van de LID verplicht cliëntenonderzoek te verrichten wanneer zij een zakelijke relatie aangaan of een transactie uitvoeren die onder de wettelijke reikwijdte valt. Het cliëntenonderzoek vormt een kernverplichting binnen het wettelijke stelsel en dient zorgvuldig en aantoonbaar te worden uitgevoerd.

Het onderzoek dient te worden verricht vóórdat de dienstverlening wordt aangevangen, tenzij de wet onder voorwaarden toestaat dat verificatie tijdens de relatie plaatsvindt. Indien het cliëntenonderzoek niet kan worden afgerond of indien onvoldoende duidelijkheid bestaat over de identiteit van de cliënt, behoort geen dienstverlening plaats te vinden.

4.2 Identificatie en verificatie

Het cliëntenonderzoek vangt aan met de vaststelling en verificatie van de identiteit van de cliënt. De identiteit dient te worden vastgesteld aan de hand van betrouwbare en onafhankelijke documenten, gegevens of inlichtingen.

Indien de cliënt handelt namens een ander, dient tevens te worden vastgesteld of de vertegenwoordiger daartoe bevoegd is. De identiteit van de vertegenwoordiger wordt in dat geval eveneens geverifieerd. Het onderzoek dient zodanig te worden uitgevoerd dat geen twijfel bestaat over de persoon met wie de zakelijke relatie wordt aangegaan.

4.3 Vaststelling van de uiteindelijk belanghebbende

Indien de cliënt een rechtspersoon of andere juridische constructie betreft, dient te worden vastgesteld wie als uiteindelijk belanghebbende kan worden aangemerkt. Daarbij is niet uitsluitend de formele eigendomsstructuur bepalend, maar dient te worden beoordeeld wie uiteindelijk de feitelijke zeggenschap of het economisch belang houdt.

Van bemiddelaars en projectontwikkelaars mag worden verwacht dat zij zich een voldoende duidelijk beeld vormen van de eigendoms- en zeggenschapsstructuur. Indien deze structuur ondoorzichtig of ongebruikelijk is, kan dit aanleiding geven tot verdiepend onderzoek. De vaststelling van de uiteindelijk belanghebbende dient adequaat te worden gedocumenteerd.

4.4 Doel van de relatie en herkomst van middelen

Naast de identificatie van de betrokken personen dient inzicht te worden verkregen in het doel en de aard van de voorgenomen dienstverlening. In het kader van vastgoedtransacties is het van belang dat bemiddelaars en projectontwikkelaars zich een beeld vormen van de achtergrond van de transactie en de wijze waarop deze wordt gefinancierd.

Indien sprake is van hoge transactiewaarden, internationale betrokkenheid of afwijkende financieringsvormen, mag worden verwacht dat nadere informatie wordt ingewonnen over de herkomst van de middelen. De beoordeling van de herkomst van middelen dient in verhouding te staan tot het vastgestelde risicoprofiel.

4.5 Doorlopend cliëntenonderzoek

Het cliëntenonderzoek is geen eenmalige handeling bij aanvang van de relatie. Gedurende de looptijd van de dienstverlening dient te worden beoordeeld of de beschikbare informatie nog actueel en toereikend is. Wijzigingen in de eigendomsstructuur, het risicoprofiel of de aard van de activiteiten kunnen aanleiding geven tot hernieuwd of verdiept onderzoek.

Van bemiddelaars en projectontwikkelaars mag worden verwacht dat zij relevante wijzigingen tijdig signaleren en hun dossiers overeenkomstig actualiseren. In het kader van toezicht kan worden beoordeeld of het cliëntenonderzoek volledig, consistent en passend bij het risicoprofiel is uitgevoerd en vastgelegd.

4.6 Illustratief voorbeeld – herkomst van middelen

Ter verduidelijking van de beoordeling van de herkomst van middelen kan het volgende worden overwogen.

Indien een cliënt een registergoed aankoopt met financiering via een hypotheek verstrekt door een lokaal gevestigde bank, en de eigen inbreng afkomstig is van aantoonbaar spaargeld dat gedurende een langere periode is opgebouwd, kan in beginsel sprake zijn van een situatie waarin de herkomst van middelen voldoende inzichtelijk is, mits de beschikbare informatie daarmee in overeenstemming is.

Een andere situatie kan zich voordoen wanneer een cliënt een aanzienlijk bedrag aan eigen middelen inbrengt, terwijl uit de beschikbare informatie geen duidelijk beeld ontstaat van de economische achtergrond of inkomenspositie die deze middelen verklaart. Indien de financiering bovendien plaatsvindt via buitenlandse rekeningen of via derden, mag worden verwacht dat bemiddelaars en projectontwikkelaars nadere toelichting verlangen en, waar nodig, aanvullende documentatie opvragen om de herkomst van de middelen te kunnen beoordelen.

Indien ondanks nadere navraag onvoldoende duidelijkheid kan worden verkregen, dient te worden overwogen of voortzetting van de dienstverlening verantwoord is en of een melding op grond van de LvMOT aangewezen is.

Hoofdstuk 5 – Melding van ongebruikelijke transacties

5.1 Meldplicht

Op grond van de LvMOT zijn bemiddelaars en projectontwikkelaars verplicht ongebruikelijke transacties onverwijld te melden aan FIU Curaçao via het daartoe aangewezen meldsysteem. Deze meldplicht vormt een zelfstandige wettelijke verplichting en staat los van een eventuele strafrechtelijke beoordeling.

De verplichting ontstaat zodra een transactie voldoet aan een wettelijk vastgestelde indicator of wanneer er aanleiding bestaat te veronderstellen dat de transactie verband kan houden met witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering. Het is niet vereist dat vaststaat dat sprake is van een strafbaar feit.

De melding dient te geschieden zonder onnodige vertraging zodra, op grond van indicatoren, de ongebruikelijke status is vastgesteld.

5.2 Meldplicht en indicatoren

Op grond van artikel 11 van de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT) zijn bemiddelaars en projectontwikkelaars verplicht onverwijld melding te doen van een ongebruikelijke transactie bij FIU Curaçao.

De beoordeling of een transactie als ongebruikelijk moet worden aangemerkt, geschiedt aan de hand van de indicatoren zoals vastgesteld in het **Landsbesluit aanwijzing indicatoren ongebruikelijke transacties**.

De indicatoren bestaan uit:

- objectieve indicatoren, waarbij melding verplicht is zodra aan de vastgestelde criteria is voldaan;
- subjectieve indicatoren, waarbij melding verplicht is indien aanleiding bestaat te veronderstellen dat de transactie verband kan houden met witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering.

Indien aan een objectieve indicator is voldaan, bestaat een meldplicht ongeacht de verklaring van de cliënt of de eigen inschatting van de plausibiliteit van de transactie.

Bij toepassing van de subjectieve indicator dient de beoordeling zorgvuldig te worden vastgelegd in het dossier, met vermelding van de omstandigheden die tot de melding hebben geleid.

5.2.1 Objectieve indicatoren

Objectieve indicatoren betreffen situaties die bij of krachtens wet zijn aangewezen als meldplichtig. Indien een transactie aan een dergelijke indicator voldoet, bestaat een meldplicht ongeacht de persoonlijke inschatting van de bemiddelaar of projectontwikkelaar.

De toepassing van objectieve indicatoren vergt een zorgvuldige toetsing aan de wettelijke criteria. Het is niet toegestaan om een melding achterwege te laten omdat de transactie naar eigen oordeel verklaarbaar of legitiem zou zijn.

In het kader van toezicht kan worden beoordeeld of objectieve indicatoren op consistente en juiste wijze worden toegepast.

5.2.2 Subjectieve indicatoren

Naast objectieve indicatoren geldt de verplichting om transacties te melden indien er aanleiding bestaat te veronderstellen dat deze verband kunnen houden met witwassen of de financiering van terrorisme of proliferatie. Deze beoordeling vereist professionele oordeelsvorming, waarbij acht wordt geslagen op de aard van de transactie, de achtergrond van de cliënt en de omstandigheden van het geval. Signalen kunnen onder meer gelegen zijn in onverklaarbare verschillen tussen het opgegeven doel van de transactie en de feitelijke uitvoering, het ontbreken van een logische economische verklaring of het gebruik van onnodig complexe structuren. De beoordeling dient navolgbaar te worden vastgelegd. Indien redelijke twijfel bestaat, behoort melding het uitgangspunt te zijn.

5.3 Interne procedures

Van bemiddelaars en projectontwikkelaars mag worden verwacht dat zij beschikken over interne procedures die waarborgen dat signalen tijdig worden herkend en dat meldingen zonder onnodige vertraging worden gedaan. Deze procedures dienen duidelijk vast te leggen wie binnen de organisatie verantwoordelijk is voor de beoordeling en indiening van meldingen.

Interne afstemming of overleg mag niet leiden tot uitstel dat strijdig is met het vereiste van onverwijlde melding.

5.4 Verbod op kennisgeving (“tipping-off”)

Het is niet toegestaan de cliënt of derden in kennis te stellen van het feit dat een melding is gedaan of dat een onderzoek wordt overwogen of verricht naar aanleiding van een mogelijke melding, behoudens voor zover de wet daarin uitdrukkelijk voorziet. Het verbod op kennisgeving strekt ertoe de effectiviteit van het meldsysteem te waarborgen en te voorkomen dat eventuele onderzoeken worden gefrustreerd.

5.5 Illustratief voorbeelden

5.5.1 – Objectieve indicator

Een objectieve indicator doet zich voor wanneer bij de aankoop van een registergoed een contant bedrag wordt betaald dat de wettelijk vastgestelde meldingsgrens bereikt of overschrijdt. In dat geval bestaat een meldplicht.

De verklaring van de cliënt over de herkomst van de middelen of het doel van de betaling doet aan deze verplichting niet af. De bemiddelaar of projectontwikkelaar dient onverwijld melding te doen via het daarvoor aangewezen meldsysteem.

5.5.2– Gespreide contante betalingen

Indien meerdere contante betalingen betrekking hebben op dezelfde aankoop of dezelfde zakelijke relatie, moeten deze betalingen gezamenlijk worden beoordeeld. Het is niet voldoende om iedere betaling afzonderlijk te bekijken wanneer zij feitelijk onderdeel uitmaken van één transactie.

Wanneer het totaal van de contante betalingen de wettelijk vastgestelde meldingsgrens bereikt of overschrijdt, ontstaat een meldplicht. In dat geval dient onverwijld melding te worden gedaan via het aangewezen meldsysteem.

Van bemiddelaars en projectontwikkelaars mag worden verwacht dat zij contante betalingen zodanig registreren dat het totaalbedrag per transactie inzichtelijk is. In het kader van toezicht kan worden beoordeeld of samenhangende betalingen als één geheel zijn beschouwd en of tijdig melding is gedaan.

5.5.3– Subjectieve indicator

Een voorbeeld van een subjectieve indicator kan zich voordoen wanneer een cliënt een registergoed aankoopt via een recent opgerichte rechtspersoon zonder zichtbare activiteiten. Indien de betaling plaatsvindt via meerdere buitenlandse rekeningen en geen duidelijke of logische verklaring wordt gegeven voor deze constructie, kan dit vragen oproepen over het doel van de transactie.

Wanneer de verstrekte informatie onvoldoende duidelijkheid biedt, dient te worden beoordeeld of een melding op grond van de LvMOT aangewezen is. De beoordeling moet steeds plaatsvinden op basis van de concrete omstandigheden en dient zorgvuldig in het dossier te worden vastgelegd.

Hoofdstuk 6 – Sanctiemaatregelen

6.1 Algemene sanctieverplichtingen

Bemiddelaars en projectontwikkelaars zijn gehouden de geldende sanctiemaatregelen na te leven die voortvloeien uit nationale regelgeving en uit internationale verplichtingen die voor Curaçao verbindend zijn. Deze sanctiemaatregelen zijn onder meer gebaseerd op resoluties van de Verenigde Naties en worden binnen het Koninkrijk der Nederlanden van toepassing verklaard via nationale regelgeving.

Sanctielijsten bevatten de namen van personen, rechtspersonen of organisaties waarvoor beperkende maatregelen gelden, zoals het bevriezen van tegoeden en het verbod om financiële of economische middelen ter beschikking te stellen. De toepasselijke sanctielijsten zijn openbaar beschikbaar via de officiële website van FIU Curaçao en worden periodiek geactualiseerd. Bemiddelaars en projectontwikkelaars dienen bij de sanctietoetsing gebruik te maken van de meest recente versie van deze lijsten en zich er regelmatig van te vergewissen dat zij beschikken over actuele informatie, in het bijzonder voorafgaand aan het aangaan van nieuwe zakelijke relaties of transacties.

Sanctiemaatregelen kunnen betrekking hebben op terrorismefinanciering of op proliferatiefinanciering. Terrorismefinanciering ziet op het beschikbaar stellen van middelen ter ondersteuning van terroristische activiteiten of organisaties. Proliferatiefinanciering heeft betrekking op het financieren van activiteiten die verband houden met de ontwikkeling of verspreiding van massavernietigingswapens. In beide gevallen is het doel te voorkomen dat middelen worden ingezet voor activiteiten die een ernstige bedreiging vormen voor de internationale veiligheid.

Voor bemiddelaars en projectontwikkelaars betekent dit dat zij geen diensten mogen verlenen en geen transacties mogen faciliteren die in strijd zijn met opgelegde sancties.

6.2 Sanctietoetsing

Voordat een zakelijke relatie wordt aangegaan, dienen bemiddelaars en projectontwikkelaars te controleren of de cliënt en de uiteindelijk belanghebbende voorkomen op een toepasselijke sanctielijst. Indien bij deze controle een naam overeenkomst wordt vastgesteld, is sprake van een mogelijke sanctie hit. Dit betekent niet automatisch dat het om dezelfde persoon of entiteit gaat. In dat geval dient nader te worden onderzocht of identificerende gegevens, zoals geboortedatum, nationaliteit of adres, overeenkomen met de gegevens op de sanctielijst. Indien wordt bevestigd dat daadwerkelijk sprake is van dezelfde persoon of entiteit, is sprake van een bevestigde sanctie hit en dienen de voorgeschreven maatregelen onverwijld te worden toegepast. Indien blijkt dat de naam overeenkomst berust op toeval, dient deze beoordeling zorgvuldig te worden vastgelegd.

De uitgevoerde toetsing en de uitkomst daarvan moeten zodanig worden vastgelegd dat in het kader van toezicht kan worden vastgesteld dat de controle daadwerkelijk en zorgvuldig heeft plaatsgevonden.

6.3 Bevriezingsverplichting

Indien vaststaat dat een cliënt of uiteindelijk belanghebbende voorkomt op een toepasselijke sanctielijst, zijn bemiddelaars en projectontwikkelaars verplicht onverwijld uitvoering te geven aan de bevizingsverplichting.

Onder bevizing wordt verstaan: het blokkeren van tegoeden of andere vermogensbestanddelen, zodat deze niet kunnen worden gebruikt, overgedragen of anderszins beschikbaar gemaakt. Dit houdt in dat geen verdere handelingen mogen worden verricht die ertoe leiden dat de gesanctioneerde persoon over middelen kan beschikken. De bevizingsverplichting geldt van rechtswege en zonder voorafgaande kennisgeving. Er is geen ruimte voor uitstel.

6.4 Verbod op terbeschikkingstelling

Wanneer een persoon of entiteit voorkomt op een toepasselijke sanctielijst, is het niet toegestaan om financiële of economische middelen ter beschikking te stellen. Onder terbeschikkingstelling wordt verstaan: het direct of indirect beschikbaar maken van geld, goederen of andere activa waardoor de gesanctioneerde persoon daarover kan beschikken of daarvan voordeel kan hebben.

Onder economische middelen worden ook andere vermogensbestanddelen verstaan, zoals onroerend goed of rechten die economisch waarde vertegenwoordigen.

Dit verbod geldt voor bestaande en voorgenomen transacties. Indien een sanctiemaatregel van toepassing is, mag geen verdere dienstverlening plaatsvinden die ertoe leidt dat middelen beschikbaar komen voor een gesanctioneerde persoon.

6.5 Interne procedures en vastlegging

Bemiddelaars en projectontwikkelaars dienen te beschikken over duidelijke interne procedures waarin is vastgelegd hoe sanctietoetsing wordt uitgevoerd, wie daarvoor verantwoordelijk is en hoe wordt gehandeld bij een mogelijke sanctie hit. De organisatie moet zodanig zijn ingericht dat bij een bevestigde sanctie hit onmiddellijk wordt gehandeld.

Uit het dossier moet blijken dat de toetsing heeft plaatsgevonden, welke lijsten zijn geraadpleegd, wat de uitkomst was en welke maatregelen zijn genomen. De vastlegging moet controleerbaar zijn in het kader van toezicht.

6.6 Illustratief voorbeeld – projectontwikkelaar

Indien bij de sanctietoetsing blijkt dat een koper voorkomt op een toepasselijke sanctielijst en dit wordt bevestigd, mag de koopovereenkomst niet worden gesloten of uitgevoerd. Eventuele reeds ontvangen bedragen mogen niet worden aangewend of vrijgegeven indien dit leidt tot terbeschikkingstelling van middelen.

De genomen stappen en de beoordeling dienen zorgvuldig te worden vastgelegd.

Hoofdstuk 7 – Interne organisatie en beheersing

7.1 Algemene verantwoordelijkheid

Bemiddelaars en projectontwikkelaars dragen zelf verantwoordelijkheid voor de naleving van de verplichtingen die voortvloeien uit de LID, de LvMOT en de toepasselijke sanctieregelgeving. Deze verantwoordelijkheid kan niet worden overgedragen aan derden, ook niet indien bepaalde werkzaamheden worden uitbesteed.

De organisatie dient zodanig te zijn ingericht dat wettelijke verplichtingen tijdig, consistent en zorgvuldig worden nageleefd. Dit betekent dat binnen de organisatie duidelijk moet zijn vastgelegd wie verantwoordelijk is voor het uitvoeren van het cliëntenonderzoek, wie toeziet op de sanctietoetsing en wie bevoegd is om te beslissen over het doen van een melding. Tevens dient te zijn vastgelegd op welk moment deze handelingen plaatsvinden en welke stappen daarbij worden gevolgd.

De naleving van wettelijke verplichtingen mag niet afhankelijk zijn van individuele inschattingen zonder vastgelegde werkwijze. Er dient sprake te zijn van een gestructureerde aanpak die aansluit bij de aard en omvang van de organisatie.

7.2 Beleids- en werkprocedures

Bemiddelaars en projectontwikkelaars dienen te beschikken over schriftelijk vastgelegde beleids- en werkprocedures waarin is opgenomen hoe wordt omgegaan met de uitvoering van het cliëntenonderzoek, de toepassing van de risico gebaseerde benadering, de beoordeling en melding van ongebruikelijke transacties, de uitvoering van sanctietoetsing en de vastlegging en bewaarplicht van gegevens. Deze procedures dienen afgestemd te zijn op de aard en omvang van de organisatie en haar activiteiten. Het beleid moet actueel worden gehouden en zo nodig worden aangepast aan gewijzigde wetgeving of relevante ontwikkelingen.

7.3 Interne verantwoordelijkheden

Binnen de organisatie dient duidelijk te zijn vastgelegd wie verantwoordelijk is voor de naleving van de wettelijke verplichtingen. Medewerkers die betrokken zijn bij cliëntacceptatie, transacties of dossierbeheer moeten weten welke verplichtingen gelden en wanneer interne afstemming noodzakelijk is. Indien een organisatie beschikt over een aangewezen verantwoordelijke of compliance functie, dient deze persoon over voldoende bevoegdheden en toegang tot informatie te beschikken om zijn of haar taak naar behoren te kunnen uitvoeren.

7.4 Opleiding en bewustwording

Van bemiddelaars en projectontwikkelaars mag worden verwacht dat zij zorgdragen voor passende opleiding en bewustwording van medewerkers. Medewerkers moeten in staat zijn signalen te herkennen die kunnen duiden op witwassen, terrorismefinanciering of proliferatiefinanciering. De organisatie dient ervoor zorg te dragen dat medewerkers op de hoogte blijven van relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving.

Illustratief voorbeeld

Een bemiddelaar organiseert jaarlijks een interne bijeenkomst waarin de verplichtingen uit de LID en de LvMOT worden besproken. Tijdens deze bijeenkomst worden praktijkvoorbeelden behandeld, zoals het omgaan met contante betalingen, het herkennen van ongebruikelijke financieringsstructuren en het uitvoeren van sanctietoetsing. Nieuwe medewerkers ontvangen bij indiensttreding een toelichting op de interne procedures en hun rol daarin. Daarnaast worden medewerkers geïnformeerd wanneer relevante wetswijzigingen of wijzigingen in sanctielijsten plaatsvinden, zodat de werkwijze tijdig kan worden aangepast.

Illustratief voorbeeld – kleine organisatie

Een zelfstandig bemiddelaar zonder personeel volgt periodiek een externe informatiesessie of webinar over de verplichtingen uit de LID en de LvMOT. Daarnaast raadpleegt hij of zij regelmatig de website van FIU Curaçao voor updates over sanctielijsten en relevante wijzigingen in wet- en regelgeving. De bemiddelaar houdt bij wanneer dergelijke bijeenkomsten zijn gevolgd en bewaart documentatie of aantekeningen waaruit blijkt dat kennis is genomen van actuele ontwikkelingen.

7.5 Interne controle en dossiervorming

De naleving van wettelijke verplichtingen dient controleerbaar te zijn. Dossiers moeten zodanig zijn ingericht dat kan worden vastgesteld welke informatie is verkregen, welke risicobeoordeling is gemaakt, of en wanneer sanctietoetsing heeft plaatsgevonden, of een melding is overwogen of gedaan en welke beslissingen zijn genomen en op welke gronden.

In het kader van toezicht kan worden beoordeeld of de interne organisatie zodanig is ingericht dat naleving berust op een gestructureerde werkwijze.

7.6 Proportionaliteit en kleinere organisaties

De inrichting van de interne organisatie dient te zijn afgestemd op de aard en omvang van de onderneming. Van kleinere bemiddelaars of projectontwikkelaars kan niet worden verwacht dat zij beschikken over een uitgebreide compliance afdeling. Wel mag worden verwacht dat ook binnen een kleine organisatie duidelijk is vastgelegd hoe aan de wettelijke verplichtingen wordt voldaan. Indien sprake is van een eenmanszaak of een kleine organisatie met beperkt personeel, dient ten minste vast te liggen op welk moment het cliëntenonderzoek wordt uitgevoerd, hoe sanctietoetsing plaatsvindt en op welke wijze wordt beoordeeld of een melding moet worden gedaan. Ook in een kleine organisatie moet deze werkwijze consequent worden toegepast en aantoonbaar zijn.

Het feit dat de interne organisatie mag worden afgestemd op de grootte en aard van de onderneming betekent niet dat de wettelijke verplichtingen worden verminderd of versoepeld. De verplichtingen uit de LID, de LvMOT en de sanctieregelgeving blijven volledig van toepassing, ongeacht de omvang van de organisatie.

Hoofdstuk 8

Afdeling Toezicht

8.1 Registratie bij Afdeling Toezicht

Op grond van artikel 15a van de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT) zijn bemiddelaars en projectontwikkelaars verplicht zich te registreren bij FIU Curaçao. Deze registratie dient plaats te vinden vóórdat met de dienstverlening wordt aangevangen.

De registratie bij de Afdeling Toezicht geschiedt door middel van het daartoe bestemde registratieformulier. Dit formulier is beschikbaar via de officiële website van FIU Curaçao. Het formulier dient volledig en naar waarheid te worden ingevuld en te worden voorzien van de gevraagde bijlagen, waaronder een recent uittreksel uit het Handelsregister van de Kamer van Koophandel en een kopie van een geldig identiteitsdocument van de bevoegde vertegenwoordiger.

Na ontvangst en verwerking van de registratie ontvangt de organisatie een schriftelijke bevestiging. Vervolgens wordt zij opgenomen in het toezichtregister van FIU Curaçao. Dit register is openbaar raadpleegbaar via de website van FIU Curaçao, zodat derden kunnen nagaan of een bemiddelaar of projectontwikkelaar is geregistreerd.

Registratie houdt uitsluitend in dat de organisatie is opgenomen in het toezichtregister. Dit betekent niet dat voorafgaand een inhoudelijke beoordeling of goedkeuring heeft plaatsgevonden van de naleving van de wettelijke verplichtingen of van de interne organisatie. De verantwoordelijkheid voor naleving van de LID en de LvMOT rust te allen tijde bij de organisatie zelf.

Het verrichten van dienstverlening zonder voorafgaande registratie vormt een overtreding van artikel 15a LvMOT en kan aanleiding geven tot het treffen van bestuurlijke maatregelen.

De verplichting tot registratie bij de Afdeling Analyse in het kader van de meldplicht wordt afzonderlijk behandeld in hoofdstuk 9 van deze Voorschriften en Richtlijnen.

8.2 Toezichtstaak

FIU Curaçao is op grond van artikel 22mm, eerste lid, onderdeel b, van de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT) aangewezen als toezichthouder op de naleving van het bij of krachtens de LvMOT en de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (LID) bepaalde. Het toezicht richt zich op de naleving van verplichtingen inzake cliëntenonderzoek, meldplicht, sanctietoetsing, registratie en interne organisatie. De Afdeling Toezicht ziet erop toe dat bemiddelaars en projectontwikkelaars hun wettelijke verplichtingen daadwerkelijk naleven.

Het toezicht richt zich niet alleen op het bestaan van beleid en procedures, maar vooral op de uitvoering daarvan in de praktijk. Het toezicht is gericht op het bevorderen van naleving, het

beperken van risico's op witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering en het versterken van de integriteit van de sector.

FIU Curaçao kan in het kader van haar toezicht onder meer:

- informatie opvragen;
- inzage verlangen in dossiers en administraties;
- inspecties uitvoeren;
- nadere toelichting verlangen.

Bemiddelaars en projectontwikkelaars zijn verplicht volledige medewerking te verlenen. Gevraagde informatie moet tijdig, volledig en juist worden verstrekt. Relevante stukken mogen niet worden achtergehouden. Indien tekortkomingen worden vastgesteld, wordt aangegeven welke onderdelen verbetering behoeven en binnen welke termijn herstel moet plaatsvinden. Het doel van toezicht is in de eerste plaats normherstel. Indien tekortkomingen niet worden hersteld of indien sprake is van ernstige of herhaalde overtredingen, kunnen maatregelen worden getroffen zoals beschreven in Hoofdstuk 10.

8.3 Bevoegdheden van de toezichthouder

Op grond van artikel 22mm, vierde lid, LvMOT is de toezichthouder bevoegd, voor zover dat voor de taakuitoefening redelijkerwijs noodzakelijk is:

- inlichtingen te vragen;
- inzage te verlangen van boeken, bescheiden en andere informatiedragers;
- daarvan afschrift te nemen;
- goederen aan onderzoek te onderwerpen;
- plaatsen te betreden (met uitzondering van woningen zonder toestemming).

Daarnaast kan de toezichthouder op grond van artikel 12 LvMOT nadere gegevens of inlichtingen verlangen ter beoordeling van meldingen.

Het toezicht richt zich niet alleen op de aanwezigheid van beleid, maar ook op de feitelijke naleving daarvan in de praktijk.

8.4 Wijze van toezicht

Het toezicht kan onder meer plaatsvinden door middel van:

- on-site inspecties;
- dossieronderzoek;
- informatieverzoeken;
- managementgesprekken;
- thematische onderzoeken.

Tijdens toezicht kan worden beoordeeld of:

- cliëntenonderzoek zorgvuldig wordt uitgevoerd;
- uiteindelijk belanghebbenden correct worden geïdentificeerd;
- sanctietoetsing plaatsvindt;
- meldingen tijdig worden gedaan;
- de interne organisatie en procedures adequaat zijn ingericht en daadwerkelijk worden toegepast.

Het toezicht richt zich niet uitsluitend op de aanwezigheid van schriftelijke beleidsstukken of interne procedures, maar tevens op de feitelijke naleving daarvan in de praktijk. De enkele aanwezigheid van beleid is niet voldoende indien uit dossieronderzoek blijkt dat dit niet consistent wordt toegepast.

Illustratief voorbeeld – cliëntenonderzoek

Indien in het interne beleid is vastgelegd dat bij iedere nieuwe cliënt een UBO-verklaring wordt opgevraagd, maar uit dossieronderzoek blijkt dat deze verklaring in meerdere dossiers ontbreekt, kan worden vastgesteld dat het beleid niet consistent wordt toegepast.

Illustratief voorbeeld – sanctietoetsing en meldplicht

Indien in het beleid is opgenomen dat cliënten bij aanvang van de relatie worden getoetst aan de geldende sanctielijsten, maar uit dossieronderzoek blijkt dat geen bewijs van sanctietoetsing is vastgelegd, of dat een contante betaling boven de meldingsgrens heeft plaatsgevonden zonder dat daarvan melding is gedaan, kan worden geconcludeerd dat de feitelijke naleving tekortschiet.

8.5 Medewerkingsplicht

Op grond van artikel 22mm, achtste lid, LvMOT is eenieder verplicht volledige medewerking te verlenen aan de toezichthouder. Dit betekent dat gevraagde informatie tijdig, volledig en naar waarheid moet worden verstrekt. Inzage dient te worden verleend in dossiers, administraties en interne procedures.

Bemiddelaars en projectontwikkelaars zijn verplicht volledige medewerking te verlenen aan het toezicht. Deze medewerking houdt onder meer in dat gevraagde informatie tijdig, volledig en naar waarheid wordt verstrekt en dat inzage wordt verleend in relevante dossiers, administraties en interne procedures. Onvoldoende medewerking kan worden aangemerkt als een zelfstandige tekortkoming en kan meewegen bij de keuze van bestuurlijke maatregelen.

Het opzettelijk verstrekken van onjuiste of misleidende informatie wordt als een ernstige overtreding beschouwd.

8.6 Vaststelling van tekortkomingen

Indien bij toezicht wordt vastgesteld dat niet of niet volledig aan de wettelijke verplichtingen is voldaan, kan FIU Curaçao hierover rapporteren en een hersteltermijn stellen.

Het primaire doel van toezicht is normherstel.

8.7 Her-inspectie

Indien tekortkomingen zijn vastgesteld, kan een herbeoordeling plaatsvinden om vast te stellen of herstel heeft plaatsgevonden. Indien herstel uitblijft of tekortkomingen zich herhalen, kan dit aanleiding geven tot zwaardere maatregelen op grond van artikel 22b en 22j LvMOT overeenkomstig Hoofdstuk 10.

8.8 Integriteit en betrouwbaarheid van beleidsbepalers

In het kader van toezicht kan FIU Curaçao bij de beoordeling van de naleving betrekken of beleidsbepalers, bestuurders en uiteindelijk belanghebbenden beschikken over een integere en betrouwbare achtergrond.

Van organisaties mag worden verwacht dat personen die het beleid bepalen of feitelijk leidinggeven aan de onderneming geen gedragingen hebben verricht die afbreuk doen aan de integriteit van de sector of het vertrouwen in het financieel stelsel.

Bij registratie of tijdens toezicht kan FIU Curaçao informatie opvragen die relevant is voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van betrokken personen.

Daarbij kan onder meer worden gekeken naar:

- relevante strafrechtelijke antecedenten;
- eerdere betrokkenheid bij ernstige overtredingen van financiële regelgeving;
- eerdere toezichtsmaatregelen;
- omstandigheden die kunnen wijzen op verhoogde integriteitsrisico's.

Indien uit toezicht blijkt dat de integriteit van beleidsbepalers of uiteindelijk belanghebbenden zodanig tekortschiet dat naleving van de wettelijke verplichtingen in het gedrang komt, kan dit worden betrokken bij de beoordeling en aanleiding geven tot maatregelen overeenkomstig Hoofdstuk 10.

Wijzigingen in bestuur, beleidsbepalers of uiteindelijk belanghebbenden dienen onverwijld aan Afdeling Toezicht te worden gemeld.

8.9 Vaststelling van tekortkomingen

Indien bij toezicht wordt vastgesteld dat niet of niet volledig aan de wettelijke verplichtingen wordt voldaan, kan FIU Curaçao hierover schriftelijk rapporteren en een hersteltermijn stellen.

Hoofdstuk 9

Afdeling Analyse en meldplicht

9.1 Rol van de Afdeling Analyse

De Afdeling Analyse van FIU Curaçao is belast met het ontvangen, registreren en analyseren van meldingen van ongebruikelijke transacties.

Indien daartoe aanleiding bestaat, kan de Afdeling Analyse meldingen verrijken met aanvullende informatie en verdachte transacties doorgeleiden aan bevoegde opsporingsinstanties.

De Afdeling Analyse opereert onafhankelijk van de Afdeling Toezicht. Het doen van een melding wordt aangemerkt als de naleving van een wettelijke verplichting en vormt op zichzelf geen vaststelling van schuld of strafbaarheid.

9.2 De meldplicht

Bemiddelaars en projectontwikkelaars zijn verplicht onverwijld melding te doen van een ongebruikelijke transactie zodra:

- wordt voldaan aan een objectieve indicator; of
- op grond van feiten en omstandigheden aanleiding bestaat om een transactie als ongebruikelijk aan te merken (subjectieve indicator).

De meldplicht ontstaat op het moment dat de ongebruikelijkheid wordt vastgesteld. De melding dient zonder onnodige vertraging te worden gedaan via het daartoe aangewezen meldsysteem.

Het doen van een melding betekent niet dat vaststaat dat sprake is van een strafbaar feit. Het betreft een wettelijke informatieverplichting.

9.3 Registratie bij Afdeling Analyse (goAML)

Bemiddelaars en projectontwikkelaars dienen zich vóór aanvang van de dienstverlening te registreren bij de Afdeling Analyse om toegang te verkrijgen tot het elektronische meldsysteem goAML.

De registratie geschiedt door het indienen van het daartoe bestemde formulier, voorzien van de gevraagde gegevens en bijlagen. Na verwerking ontvangt de organisatie een bevestiging van registratie en instructies voor het aanmaken van gebruikersaccounts in goAML.

Zonder voorafgaande registratie kan geen melding via goAML worden ingediend.

Registratie bij Afdeling Analyse houdt uitsluitend in dat de organisatie toegang heeft tot het meldsysteem. Dit houdt geen beoordeling of goedkeuring in van de naleving van de wettelijke verplichtingen.

9.4 Wijze van melden via goAML

Meldingen van ongebruikelijke transacties dienen te worden ingediend via het beveiligde elektronische meldsysteem goAML. De melding dient volledig, juist en concreet te worden ingevuld. Daarbij worden onder meer opgenomen:

- identificatiegegevens van de cliënt;
- gegevens van de uiteindelijk belanghebbende;
- datum, bedrag en wijze van betaling;
- een duidelijke omschrijving van de transactie;
- de reden waarom de transactie als ongebruikelijk wordt aangemerkt;
- relevante onderliggende documentatie.

De motivering dient inzichtelijk te maken waarom aan een objectieve of subjectieve indicator is voldaan. Onvolledige of summiere meldingen kunnen afbreuk doen aan de effectiviteit van de analyse.

9.5 Geheimhoudingsplicht

Het is niet toegestaan de cliënt of derden te informeren over het feit dat een melding is gedaan. Deze geheimhoudingsplicht strekt ertoe te voorkomen dat eventuele onderzoeken worden belemmerd of gefrustreerd.

9.6 Gevolgen van niet-registratie of niet-melden

Indien een bemiddelaar of projectontwikkelaar:

- niet geregistreerd is bij Afdeling Analyse; of
- nalaat een melding te doen terwijl daartoe een wettelijke verplichting bestond;

kan dit worden aangemerkt als een overtreding van de wettelijke verplichtingen. Ook indien geen registratie heeft plaatsgevonden, blijven de meldplicht en overige verplichtingen volledig van kracht. Niet-naleving van de meldplicht kan aanleiding geven tot het treffen van bestuurlijke maatregelen overeenkomstig het wettelijk kader. Structureel niet melden wordt aangemerkt als een ernstige tekortkoming in de naleving.

Illustratief voorbeeld – niet-melden

Indien bij dossieronderzoek blijkt dat een contante betaling boven de wettelijk vastgestelde meldingsgrens heeft plaatsgevonden, maar hiervan geen melding is gedaan via goAML, kan worden vastgesteld dat de meldplicht niet is nageleefd.

Illustratief voorbeeld – onvolledige melding

Indien een melding wel is gedaan, maar essentiële gegevens ontbreken, zoals de identiteit van de uiteindelijk belanghebbende of een duidelijke motivering van de ongebruikelijkheid, kan dit worden aangemerkt als een tekortkoming in de uitvoering van de meldplicht.

Hoofdstuk 10

Bestuurlijke maatregelen en verzwarende omstandigheden

10.1 Wettelijke grondslag en handhavingsinstrumenten

Indien bij toezicht wordt vastgesteld dat een bemiddelaar of projectontwikkelaar de verplichtingen uit de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (LID), de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT) of de toepasselijke sanctieregelgeving niet naleeft, kan FIU Curaçao gebruikmaken van de wettelijke handhavingsinstrumenten die haar ter beschikking staan.

De bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete is nader uitgewerkt in:

- het Landsbesluit dwangsommen en bestuurlijke boetes melding ongebruikelijke transacties 2021 (P.B. 2021, no. 69);
- het Landsbesluit dwangsommen en bestuurlijke boetes dienstverleners (P.B. 2022).

Op grond van deze regelgeving kunnen onder meer de volgende maatregelen worden getroffen:

- het geven van een schriftelijke aanwijzing;
- het stellen van een termijn voor herstel;
- het opleggen van een last onder dwangsom;
- het opleggen van een bestuurlijke boete.

De keuze van de maatregel wordt afgestemd op de aard, ernst en duur van de overtreding en op de omstandigheden van het geval. Handhavingsmaatregelen zijn gericht op het beëindigen van overtredingen, het herstellen van naleving en het voorkomen van herhaling.

10.2 Ernstige en structurele overtredingen

Van een ernstige overtreding kan onder meer sprake zijn indien:

- cliëntenonderzoek structureel niet of onvoldoende wordt uitgevoerd;
- uiteindelijk belanghebbenden niet worden geïdentificeerd;
- meldingen van ongebruikelijke transacties stelselmatig achterwege blijven;
- sanctietoetsing niet plaatsvindt;
- aanwijzingen van de toezichthouder niet worden opgevolgd;
- opzettelijk onjuiste of misleidende informatie wordt verstrekt.

Indien tekortkomingen structureel van aard zijn of voortduren ondanks eerdere interventies, kan dit aanleiding geven tot zwaardere bestuurlijke maatregelen.

10.3 Verzwarende omstandigheden

Bij de beoordeling van een overtreding kan rekening worden gehouden met verzwarende omstandigheden. Daarvan kan onder meer sprake zijn indien:

- de overtreding heeft geleid tot verhoogde risico's op witwassen;
- signalen van terrorismefinanciering zijn genegeerd;
- verplichtingen inzake gerichte financiële sancties niet zijn nageleefd;
- transacties verband houden met proliferatiefinanciering;
- binnen korte tijd sprake is van herhaling van dezelfde overtreding.

Niet-naleving van verplichtingen die samenhangen met gerichte financiële sancties of proliferatiefinanciering wordt als bijzonder ernstig aangemerkt, gelet op de internationale verplichtingen van Curaçao.

Illustratief voorbeeld – verzwarende omstandigheid

Indien een bemiddelaar bij aanvang van een zakelijke relatie nalaat een sanctietoetsing uit te voeren en later blijkt dat de cliënt voorkomt op een geldende sanctielijst, kan dit worden aangemerkt als een verzwarende omstandigheid. In een dergelijk geval is niet alleen sprake van een administratieve tekortkoming, maar van het niet naleven van verplichtingen die direct verband houden met internationale sanctiemaatregelen.

Eveneens kan sprake zijn van een verzwarende omstandigheid indien een organisatie na een eerdere aanwijzing opnieuw nalaat meldingen te doen van ongebruikelijke transacties.

10.4 Proportionaliteit en afweging

Bij het treffen van maatregelen wordt rekening gehouden met:

- de ernst van de overtreding;
- de mate van verwijtbaarheid;
- de duur van de tekortkoming;
- de omvang van de risico's voor het financieel stelsel;
- de mate van medewerking aan het toezicht;
- eventuele eerdere overtredingen.

De maatregel dient in verhouding te staan tot de geconstateerde overtreding en de daarmee samenhangende risico's.

10.5 Samenloop met strafrecht

Overtredingen van de LID en de LvMOT kunnen, afhankelijk van de aard en omstandigheden, tevens strafrechtelijke gevolgen hebben. In voorkomende gevallen kan afstemming plaatsvinden met het Openbaar Ministerie of andere bevoegde autoriteiten.

Hoofdstuk 11

Slotbepalingen

11.1 Status van dit document

Deze voorschriften en richtlijnen geven nadere invulling aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Landsverordening identificatie bij dienstverlening (LID) en de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT), voor zover deze van toepassing zijn op bemiddelaars en projectontwikkelaars. Dit document strekt ertoe duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop FIU Curaçao toezicht houdt op de naleving van deze wettelijke verplichtingen en hoe bepaalde wettelijke normen in de praktijk worden uitgelegd en toegepast.

De inhoud van deze voorschriften en richtlijnen laat de rechtstreeks uit de wet voortvloeiende verplichtingen onverlet. In geval van strijdigheid tussen dit document en de wet prevaleert de wet.

11.2 Evaluatie en actualisering

Wet- en regelgeving op het gebied van witwasbestrijding, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering is onderhevig aan nationale en internationale ontwikkelingen. FIU Curaçao kan deze voorschriften en richtlijnen aanpassen indien daartoe aanleiding bestaat, bijvoorbeeld naar aanleiding van:

- wetswijzigingen;
- wijzigingen in sanctieregimes;
- internationale evaluaties;
- toezichtervaringen of geconstateerde risico's binnen de sector.

Bemiddelaars en projectontwikkelaars worden geacht kennis te nemen van geactualiseerde versies.

11.3 Inwerkingtreding

Deze voorschriften en richtlijnen treden in werking met ingang van [datum invullen].

Vanaf dat moment worden zij toegepast bij het toezicht op bemiddelaars en projectontwikkelaars als bedoeld in dit document.

11.4 Citeertitel

Deze voorschriften en richtlijnen kunnen worden aangehaald als:

“Voorschriften en Richtlijnen voor bemiddelaars en projectontwikkelaars inzake naleving van de LID en de LvMOT”.

BIJLAGEN

Bijlage I – Gebruikte afkortingen

In deze Voorschriften en Richtlijnen worden de volgende afkortingen gebruikt:

AML – Anti-Money Laundering

CFT – Countering the Financing of Terrorism

CPF – Countering the Financing of Proliferation

CDD – Client Due Diligence (cliëntenonderzoek)

DNFBP – Designated Non-Financial Businesses and Professions

FATF – Financial Action Task Force

FIU – Financial Intelligence Unit Curaçao

LID – Landsverordening identificatie bij dienstverlening

LvMOT – Landsverordening melding ongebruikelijke transacties

NRA – Nationale Risicoanalyse

UBO – Uiteindelijk belanghebbende

VN – Verenigde Naties

Bijlage II – Bronnen en wettelijke grondslagen

Dit toezichtkader is gebaseerd op nationale wet- en regelgeving, internationale standaarden en relevante beleidsdocumenten.

1. Nationale wet- en regelgeving

1. Landsverordening identificatie bij dienstverlening (LID)
P.B. 2017, no. 92 (GT), zoals laatstelijk gewijzigd bij P.B. 2024, no. 157.
2. Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT)
P.B. 2017, no. 99 (GT), zoals laatstelijk gewijzigd bij P.B. 2024, no. 157.
3. Landsbesluit aanwijzing indicatoren ongebruikelijke transacties
(laatst geldende versie, vastgesteld krachtens artikel 11 LvMOT).
4. Landsbesluit dwangsommen en bestuurlijke boetes melding ongebruikelijke transacties
2021 (P.B. 2021, no. 69).
5. Toepasselijke nationale sanctieregelgeving ter uitvoering van resoluties van de Verenigde Naties.

2. Nationale toezichtkaders

1. Voorschriften en Richtlijnen van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS)
inzake AML/CFT/CPF.
2. AML/CFT Guidance van de Curaçao Gaming Control Board (thans Curaçao Gaming
Control Authority), voor zover relevant voor de kansspelsector.

Deze documenten zijn geraadpleegd ter bevordering van consistentie binnen het nationale toezichtkader.

3. Internationale standaarden en richtlijnen

Dit toezichtkader sluit inhoudelijk aan bij de internationale normen ter bestrijding van witwassen, terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering, waaronder:

1. Financial Action Task Force (FATF)
  - The FATF Recommendations (2012, zoals nadien gewijzigd)
  - Interpretative Notes en relevante Guidance Papers
  - Guidance for a Risk-Based Approach for Real Estate Agents
2. Caribbean Financial Action Task Force (CFATF)
  - Methodology for Assessing Technical Compliance with the FATF Recommendations
  - Mutual Evaluation Reports en Follow-Up Reports betreffende Curaçao
3. Verenigde Naties (VN)
  - Resoluties van de VN-Veiligheidsraad inzake gerichte financiële sancties
  - Resoluties betreffende terrorismefinanciering en proliferatiefinanciering
4. Office of Foreign Assets Control (OFAC)

- Publicaties en sanctielijsten, voor zover relevant bij internationale transacties of buitenlandse tegenpartijen.

4. Nationale beleidsdocumenten

1. Nationale Risicoanalyse Curaçao (NRA) – laatst beschikbare versie.
2. Eventuele aanvullende beleidsdocumenten vastgesteld door FIU Curaçao.

Bijlage III – Bestuurlijke boetes en dwangsommen

1. Wettelijke grondslag

De bevoegdheid tot het opleggen van een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete berust op artikel 22b en artikel 22j van de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (LvMOT).

De hoogte van de bestuurlijke boetes is vastgesteld in het Landsbesluit dwangsommen en bestuurlijke boetes melding ongebruikelijke transacties 2021 (P.B. 2021, no. 69).

2. Bestuurlijke boetes

(Makelaars, handelaren, bemiddelaars en projectontwikkelaars)

Bestuurlijke boetes kunnen worden opgelegd bij het overtreden van de volgende bepalingen van de LvMOT

Artikel 11, eerste lid

Artikel 11, derde lid

Artikel 12, tweede lid

Artikel 13

Artikel 15a, eerste lid

Artikel 15a, derde lid

Artikel 22v, tweede lid

Artikel 22mm, derde lid

Artikel 22mm, achtste lid

3. Last onder dwangsom

Naast een bestuurlijke boete kan FIU Curaçao een last onder dwangsom opleggen op grond van artikel 22b LvMOT.